(Nro. 189.)

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek Nro. 96. 19. Sierpnia 1822.

Wiadomości kraiowe.

Z Wiednia dnia 8. Sierpnia. — N. Pan raczył łaskawię przyiąć prosbę C. K. Internuncyiusza w Konstantynopolu, Rudolfa Hrabiego Lutzow i maiąc wzgląd na osłabione zdrowie onegoż uwolnić go od mieysca poselstwa, które tenże z nayw.ższém zadowolnieniem piastował. Uczynił to tém chętniéy zwłaszcza, że po oddaleniu się woysk Otomańskich z Multan i z Wołoszczyzny i po mianowaniu nowych Hospodarów dla tych Xięstw, spokoyność przywróconą została w prowincyiach Tureckich graniczących z C. K. Panstwami. Poczém mianował N. Pan rzeczywistego Szambelana Hrabiego Ottenfels Swoim Internunciusem i pełnomocnym Ministrem przy Porcie Otomańskiéy a w dowod nayważszego zadowolnienia z usług Hrabiego Lutzow czynionych w tak przykrych okolicznościach zaszczycił go N. Pan wielkim krzyżem orderu Sgo Leopolda.

Kurs Wiedeński z dnia 9go Sierpnia: Obligacyie długu Stanu 5 procentowe w M. K 80 1/2 — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M K 119 3/8 — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR M. K. — —. Certyfikaty na pożyczke z r 1821 za 100 ZR. w M K. — — — Kurs na Augszburg za 100 Kur: Uso. — Moneta konwencyyna za 100, 249 7/8 — Akcyie bankowe, iedna po 802 9/10 M K.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Gazety Nowo-Yorkskie z d. 27. Czerwca donoszą, że zamek Mirador de Solano, panuiący zupełnie twierdzy Puerto-Cabello i miastu dotąd ieszcze obsadzonemu Królewskiemi woyskami poddał się d. 17. Maia woyskom Kolumbiyskim, dowodzonym przez Jenerała Paez. Z dniem każdym oczekuią poddania się miasta.

Sir Robert Wilson posłał syna swoiego do Kolumbii, ażeby się zaciągnął do woyska tameczney Rzeczypospolitey. Umieszczono go w głównym sztabie Prezydenta Bolivara.

Wiadomości z Mexyku przybyłe w połowie Czerwca do Hawanny potwierdzaią wyniesienie Iturbidy na Tron Cesarstwa Mexykańskiego utworzony przez tamteyszych powstańców. Już go ukoronowano, a iednego Biskupa wyższéy godności mianowano Patryarchą Panstwa! »Lud (pisze list z Nowego-Yorku pod d. 1. Lipca) z powodu tych wypadków podzielił się w swoich widokach i mniemaniach; lecz zdaiąc Jenerałowi Yturbide tę władzę, mniemano, że ón wszelkim oporom koniec położy.«

Zamek Vera-Crux (St. Juan de Ulloa) znayduie się ciągle w rękach strony Królewskiey pod dowództwem Jenerała Davila.

Brazyliia.

Naynowsze gazety Londyńskie wspominaią o wieści, podług któréy następca tronu w dzień urodzin swoiego oyca (13. Maia) miał się wyrazić przed woyskiem na placu zamkowym, że przymuie tytuł: »Xięcia-Rejenta i konstytucyynego Protektora Brazylii.« Podług tychże samych wiadomości nie chcieli Deputowani Minas-Geraes i innych Brazylyiskich Prowincyy iechać do Lizbony, ani przyiąć w Stanach głosu ni mieysca. To wszystko, iak mniema Goniec Londyński stanie się wkrótce powodem ogłoszenia niepodległości i zupełnego rozdziału od matki oyczyzny. Lecz czyli także i północne prowincyie Brazylii (Bahia, Pernambuko, Maranham) nie chwycą się względem siebię oddzielnego systematu? iest to ieszcze zapytaniem.

Hiszpaniia.

Z Madrytu d. 17. Lipca. — Stolica tuteysza wystawia widok Wulkanu albo miasta oblężonego. Mimo przywróconéy na pozor spokoyności, panuie atoli ciągła obawa względem Serwilistów. W nocy stoi w gotowości 1200 woyska liniiowego, 2000 milicyi, i 1200 ochotników Hiszpańsko-Włoskich z 4 działami. Dwie

kompanije pułku Don Carlos odbywaią ciągle straż w zamku Królewskim. Milicyia wykonała przysięgę, iż dopóty nie złoży broni, póki gwardyie nie odniosą zasłużoney kary.

*Król Jmć. i Królowa choruią, Oba Infanci przyszli do zdrowia. Słychać, iż Monarcha ma się udać do Buenretino, dawnieyszego mieszkania Królów, które za bytność i Francuzów w Madrycie zamieniono nieiako w twierdzę.

Margrabia Santa Cruz, obeymuiąc urząd Marszałka Dworu Królewskiego w zamku, imieniem Monarchy napomniał wszystkich podwładnych ludzi, aby nigdy nie zbaczali z drogi powinności, i nie naśladowali tych, którzy uwłoczyli osobie Króla i zaszczytowi sprawy iego. Oddalono bardzo wielu dworzan.

Gazety tuteysze donoszą, iż Poseł Angielski przy Dworze naszym, dał 3000 realów dla rannych z obu stron.

Gdy na granicy Portugalskiéy dowiedziano się o wyyściu gwardyi z Madrytu, natychmiast dowódca prowincyi Alentejo, chciał całe swoie woysko posłać do Hiszpanii, dla utrzymania systematu konstytucyynego.

Ponieważ Minister Martinez de la Rosa postanowił koniecznie złożyć urząd, i nie chce nawet powstać w zamku, gdzie dnia 6. b. m. mimo woli swoiéy przytrzymany został, przeto Monarcha mianował Pana Pando następcą iego.

Słychać, iż oddział karabiniierów, który starał się przerznąć z Mancha do Madrytu, lecz na drodze powziął wiadomość o zniweczeniu zamachu gwardyi, złożony z 240 ludzi, został doścignięty przez 40 ieźdców z pułku Królowéy, pod powództwem Jenerała Palarea, i po większéy części wycięty, poraniony i w niewolą zabrany. Zdaie się atoli, iż wiadomość ta iest zawczesna; podług innych bowiem doniesień, tak gwardyia iako i karabiniierowie są ieszcze w znaczney liczbie zebrani, i zbliżaią się do prowincyi Nawarry. Rachuią ich iazdy 240 ludzi, a piechoty tylko 50.

Donoszą z Kadyxu, iż Xiądz Clara-Rosa kierował tam zamachem przeciwko teraźnieyszemu systematowi. Skończył się na uwięzieniu 9 osób, między którémi się znayduie Brygadyier Zaldivar.

Rozporządzeniem Królewskiém z d. 17go Lipca przez wzgląd na nadzwyczayne stosunki, w których w czasie niniéyszym znayduie się oyczyzna, przez wzgląd na zaburzenia w Katalonii, iakoteż dla ulżenia Narodowéy milicyi podług zdania Rady Stanu i Wydziału Stanowego w nadziei potwierdzenia Stanów maiących bydź niebawem nadzwyczaynie zwołanemi, także, ażeby wosko postawić na stopie należnéy powagi, nakazany został zaciąg do woyska maiący 25,000 ludzi wynosić. Ten zaciąg ma przyyść do skutku w d. 1. Sierpnia r. b. a nowozacięźni uzupełnią trzy bataliony 37. pułku liniiowego i lekkiéy piechoty, liniową i lekką iazdę, artyleryią pieszą i konną, iakoteż kompanije minerów i podkopników. Wszyscy Oficerowie poprzyłączani do różnych pułków albo pobieraiący tylko połowę żołdu przyiętymi zostaną do czynnéy służby. Na opędzenie wydatków tego powiększenia woyska dostanie Minister Woyny 8,000,000 realów.

Rząd uwiadomił, że owi pozostali Królewscy karabinierowie, których woyska Konstytucyyne poraziły pod Kordową, poddały się tymże pod Ciudad-Real.

Jenerał Morillo przyiął tymczasowo zatrudnienia politycznego dowódzcy Madrytu, ponieważ St. Martin odiechał za pozwoleniem na cztery miesiące do kąpieli. Wszyscy atoli wnoszą, że ta odmiana tak nieprzyiemna dla każdego trwać tylko będzie do przybycia nowego Ministra Spraw Wewnętrznych P. Calatrava, którego oczekuią co chwila w Madrycie z kąpiel morskich w Bilbao.

Monitor z d. 31. Lipca zawiera telegraficzne doniesienie z Marsylii z d. 30. t. m., gdzie znayduią się następuiące wiadomości: »Zgniła gorączka pokazała się w Barcellonie na iedney z głównych ulic w domu patrona »okrętu przybyłego roku zeszłego z Hawanny. »Człowieka tego i z dwoma iego synami zaprowadzono do szpitala, wszelako nie z naywiększą przezornością. Jak nayśpiesznieý zwołano »Juntę zdrowia.«

Wiadomości z Madrytu przybyłe zwyczayną pocztą listową d. 28. do Paryża sięgaią tylko do dnia 18. Lipca i donoszą, że stronnictwo rewolucyionistów, do którego liczyć można większą część milicyi, szczególnie zaś w Stolicy, z każdym dniem w swoich żądaniach większéy nabiéra zuchwałości i uporczywsze wyszukuie środki dla zniweczenia porządku i subordynacyi. Nawet municypalność zdawała się umiarkowaną w oczach milicyi, która to ostatnia ciągle z bronią w ręku obozuie na placach i ulicach Madrytu. Wydane zaś od Władz mieyscowych do milicyi wezwanie, ażeby po przywróconym pokoiu wróciła do domów i wzięła się do zwyczaynych zatrudnień, przyięte zostało od téyże z uporem, chociaż Jenerał Morillo sam pokazał się na placu konstytucyynym i wzywał ią do posłuszeństwa.

Dopiero po długich naradach wykonano po części to wezwanie.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Z Londynu d. 27. Lipca. — W Edymburgu (w Szkocyi) czynią wielkie przysposobienia na przyięcie Króla. Monarcha mieszkać będzie albo w Holyroodhouse, albo w Dalkeith w pałacu Xiążęcia Buccleugh. Obeyrzy zwaliska zamku Roslyn i Hawthornden, gdzie niegdyś bawił sławny wierszopis Drummung. Za kilka dni spodziewamy się powrotu Xiążęcia Dewonshire z Akwisgranu, który ma towarzyszyć Królowi w tey podróży.

Z Londynu d. 30. Lipca. — Prezydent Policyi w Edymburgu prosił Prezydenta Policyi tuteyszéy o przysłanie mu kilku ajentów, znaiących dobrze wszystkich złodzieiów, aby ich mógł użyć podczas bytności Króla Jmci.

Francyia.

Z Paryża d. 23. Lipca. — Dnia 20. b. m. rozpoczęły się posiedzenia w Izbie Deputowanych przez zdanie sprawy o różnych petycyiach. Jedna tylko z nich, obeymuiąca skargę na nieprawy wybor Deputowanych w Paryżu, podana przez Pana Leroy, dała powód Panu Constant do żalenia się na zły sposób ostatnich wyborów, mianowicie w Lugdunie. Odrzucono wniosek iego, aby petycyią tę posłano Ministrom dla przekonania ich, iak się odbywaią wybory. — Następnie była mowa o zmnieyszeniu pensyi Ministra sprawiedliwości. Oparł się temu Pan Martignac, twierdząc, iż ani Rada Stanu, ani Sędziowie, ani żadni publiczni urzędnicy, nie dadzą się skłonić przez zniżenie lub podwyższenie pensyi do przeyścia na stronę Ministrów; oświadczył, iż tylko sam Król ma prawo mianowania Ministrów, Członków Rady Stanu, oddalenia ich, powiększania i zmnieyszenia im płacy. — P. Etienne odpowiedział, że zapał, z iakim mówił P. Martignac, nie dowodzi, aby go zmnieyszenie pensyi Radcom Stanu bynaymniéy nie obchodziło. Przewidywał, iż niedługo może Rada Stanu zastąpi Izby, a dla dowiedzenia samowolnosci Ministrów, przywiódł przykład Adwokata Lecomte, który gdy po 65ciodniowém uwięzieniu przez Sąd Przysięgłych za niewinnego uznany został, od Ministrów miał sobie odebrane mieysce. — P. Tripier, Deputowany Paryzki okazał w głosie swoim, iak iest niebezpieczny zawód Notaryiusza lub Adwokata, którzy bez Sądu, mogą bydź pozbawieni urzędu. Mówił także P. Tripier o zmnieyszeniu pensyi Ministra sprawiedliwości, a lubo mowę iego drukować kazano, przecież wniosek Pana Etienne i Robin Scevole odrzucono. Podobnież znaczną większością odrzucony został wniosek Pana Girardin, aby pensyią Ministrów Stanu i członków tayney Rady do połowy zmnieyszono, tudzież aby z wyznaczonéy w budżecie dla Radców Stanu ilości 634,500 franków, uięto 200,000. Minister Sprawiedliwości zbił zarzut, iż Rada nie ma o czém radzić, i przeznaczona iest na zastąpienie Izb.

Z Paryża d. 27. Lipca. — Dnia 24. b. m. zapadł wyrok Sądu Strasburskiego w sprawie Panów Walthera, Peugnet i Trolé. Dwóch pierwszych skazano na zapłacenie po 16 franków kary pieniężnéy, a trzeciego na 3miesięczne więzienie; zaś Porucznika Chavais, który iako świadek wystąpić chciał, uznano za donosiciela.

Na posiedzeniem Izby Deputowanych d. 24. b. m. P. Debonald zbiiał mowę Pana Bignon i dowodził, iż Francyia nie utraciła swego wpływu w Europie, iż w czasie wypadków w Hiszpanii postąpiła sobie, iak była powinna, i że bez zerwania związków z Hiszpaniią nie mogła dotąd zawierać żadnych traktatów z Ameryką Południową. Następnie Jenerał Foy zabrał głos, w którym obszernie rozwodził się nad interessami Grecyi i Hiszpanii, obwiniaiąc Ministrów o nieczynność względem Greków i przelaną krew w Hiszpanii. Mówy tey nie pozwolono drukować. Minister interessów zagranicznych Montmorency zbiiał twierdzenia Jenerała Foy; utrzymywał, iż Francyia użyła tylko dozwolonych zaradczych środków przeciwko Hiszpanii i oświadczył między innemi: że w tych krytycznych okolicznościach Rząd Królewski przedsięweźmie wszelkie kroki i użyie wszystkich prawnych starań, aby nie dopuścić zgwałcenia wielkiéy solidarnéy własności Monarchów, to iest, Maiestatu i nietykalności Królewskiéy. W końcu głosu swoiego doniósł, iż odebrał urzędową wiadomość o zawartym dnia 24. Czerwca traktacie handlowym z Ziednoczonemi Stanami Ameryki.

Nazaiutrz, to iest, d. 25. b. m. była znowu mowa o Hiszpanii i Grecyi. — Minister Spraw Wewnętrznych, nad którego budżetem zastanawiano się, popierał ustanowione wydatki. Dnia 26. podczas obrad o wydatkach na umieiętności, kunszta, pomniki, posągi, kilku Deputowanych wspomniało o Ludwiku XIII. XIV. i XV. P. Bogne de Jaye został przy-

wołany z mównicy, a Pana Rodet wezwał Prezes do porządku. P. Marcellus miał długą mowę na pochwałę tych Królów.

Monitor z d. 28. Lipca zawiera dokładne zdanie sprawy względem processu wytoczonego przeciwko spiskowym w Rochelli, którzy dla związku z daleko większém i obszernieyszém sprzysiężeniem maiącém główną siedzibę w Paryżu, pod Sąd Paryski podciągnieni zostali. Podług Monitora okazało się w skutku śledztwa, że w Paryżu i we wielu innych miastach Francyi istnieie taiemny związek Węglarzy zupełnie do Włoskich podobny. Oskarzonych iest 36 z których 12 Węglarzy, a między tymi: Baradere Prezydent środkowego wydziału w Paryżu, Borries twórca i Prezydent wydziału w 45tym pułku i Pomier Węglarz. W łożu tego ostatniego znaleziono 13 puginałów. Mniemano, że zdarzone niedawno wysadzenie w powietrze prochowni koło Kolmaru, przez które zrządzono nie mało spustoszenia i że 40 ludzi utraciło życie, było w związku że spiskiem Podpułkownika Karona i ze tym haniebnym czynem chciano uszkodzić Kolmar, a w zamieszaniu uwolnić więźniów w czasie ninieyszym tamże pod Sądem zostaiących.

Z Paryża d. 30. Lipca. — Monitor donosi, że Król uwolniwszy na własne żądanie dot chczasowego nadzwyczaynego posła przy Oycu Świętym, Xięcia Blacas d'Aulps od służby, mianował na iego mieysce Xięcia Laval-Montmorency Para Francyi i Ministra Stanu, Posłem Francuzkim w Rzymie.

Z Kolmaru d. 23. Lipca. — Wczoray przed południem (piszę Gazeta Hamburska) rozpoczęła się sprawa spiskowych w Belfort. Od godziny 8.mey plac przed pałacem Sądowym napełniony był mnóstwem ludzi. W sali obrad znaydowało się przeszło 200 osób; wszędzie stali żandarmowie i woysko liniiowe. Oskarżonych iest 23, Oficerów, lekarzy, uczniów i żołnierzy. P. Millet de Chevert iest Prezesem Sądu, a P. Desclaux zastępuie mieysce Prokuratora Jeneralnego. Dziwić się wypada, iż oskarżony Tellier sam ieden tylko siedzi na końcu ławki oskarżonych, pomiędzy dwoma żandarmami. Przeczytano naprzód listę obecnych Sędziów i odebrano od nich przysięgę. Zapytano się potém, czyli oskarżeni maią obrońców? Oskarżony Dublar, były Oficer, żalił się, iż Minister Sprawiedliwości nie pozwolił mu użyć za obrońcę Pana Berville, Adwokata z Paryża. »Oświadczam się (rzekł) przeciwko zgwałceniu świętego prawa obrony i nie potrzebuię obrońcy, którego mi teraz chcą narzucić; bo go nie znam, bo nie mam w nim żadnego zaufania, bo nakoniec nic mi nie mógł pomódz w czasie 6ciomiesięcznego processu, toczonego w Paryżu, Kolmarze i Belfort, ale przeciwnie przez pomyłki więcéy mi ieszcze zaszkodził, niż oskarzyciel publiczny. Niechcę tego obrońcy, bo nie mogę zezwolić na to, aby bezprzykładna niesprawiedliwość pozorem sprawiedliwości pokrytą była. Wszystkie te okoliczności przekonały mnie, iż przeznaczony byłem na wielką ofiarę sprawiedliwości. Myśl ta nie zastrasza mnie, bo nieraz iuż śmiało zaglądałem śmierci w oczy i teraz lękać się iéy nie będę. Jeśli chcą głowy moiéy, niechay mi ią wezmą, ale bez tego powierzchownego piętna sprawiedliwości.« — Oskarżeni Buchez i Dubochet oświadczyli się podobnież.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 30. Lipca. —

JO. Xiążę Namiestnik Królewski wyiechał onegday, dla zwiedzenia niektórych mieysc i rękodzielni w Województwach Krakowskiém, Sandomierskiém i Kaliskiém. Podróż ta ma trwać dni kilkanaście.

Postanowieniem Xięcia Namiestnika Dyrekcyia Jeneralna dróg i mostów iest upoważniona do zawierania umów z przedsiębiercami chcącemi podeymować roboty około dróg bitych w którémkolwiek Województwie.

Kommissyia Rządowa Przychodów i Skarbu obwieściła, iż stosownie do postanowienia Xięcia Namiestnika, dochody tabaczne w Królestwie Polskiém z dotychczasowéy dzierżawy przechodzą w Administracyią Rządową od d. 1. Sierpnia r. b.

Rossyia.

Z Wilna d. 19. Lipca v. s. — Naczelnikiem miasta Odessy mianowany Jenerał Major Hrabia Guriew.

Kommissyia umorzenia długów, na mocy §§. 73 i 74 swoiego urządzenia, kazała publicznie spalić 44,968,238 rubli assygnat. wyiętych przez nią z krążenia w biegu 1821 roku.

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera,